

Bezoek eens
een fort

Groen **2**

Haarlems Dagblad

Oprechte Haarlemse Courant 1656

GROEN

Spurs-trainer
Pochettino
maakt droom
waar

Sport **10**

DINSDAG 30 APRIL 2019

De jacht op nurdles

Ze vallen niet op, totdat je op het strand door de knieën gaat en inzoomt op het zand langs de vloedlijn of tussen het jonge helmgras. Dan zie je ze ineens overal: plastic korrels van een paar millimeter groot. Steeds meer mensen gaan op nurdlejacht. Ze graven en vegen, ze zeven en spoelen om de de veelkleurige nurdles en zwarte biobeads tussen het zand vandaan te krijgen. „Het gaat om bewustwording”, zegt een van de jagers.

→ **GROEN 6/7: Nurdelen!**

Foto Jutters Katwijk

Nurdelen! Op de knieën in het zand

Je ziet ze makkelijk over het hoofd: nurdles (een halffabricaat voor de kunststofindustrie in alle kleuren van de regenboog) en biobeads (zwarte plastic korrels met een onregelmatige vorm die worden gebruikt in rioolzuiveringsinstallaties). Maar als je op het strand door je knieën zakt en ze eenmaal in het oog krijgt, is het om wanhopig van te worden: de plastic korrels zijn overal. Als het even kan gaat Siepman op vrijdagen en maandagen met Jutters Katwijk het strand op om te 'nurdelen'. De jacht op 'ontsnapte' korrels heeft inmiddels een eigen werkwoord. De vrijwilligers van Jutters Katwijk waren eigenlijk gewend om te zoeken naar grotere stukken afval. Maar in navolging van Siepman nemen ze steeds vaker zeeffjes, stoffers en ander keuken- en huishoudgereedschap mee om piepkleine 'zuurtjes' en 'dropjes' uit het zand te vissen.

Muizenkeutels
Zeemeerminnentranen worden ze ook wel genoemd, als nurdles een melkachtige of witte kleur hebben. Maar het overgrote deel van de plastic korrels die op dit moment op de Nederlandse stranden aanspoelen, lijkt meer op muizenkeutels: zwart en onregelmatig. Die deden dienst in een rioolzuiveringsinstallatie. Leidenaar Daniël Siepman verzamelt deze plastic korrels sinds kort in alle kleuren. En hij is niet de enige: op flink wat plekken langs de Nederlandse kust zijn inmiddels vrijwilligers actief om in kaart te brengen hoe erg de vervuiling met nurdles en biobeads is. „Laatst waren we bij 's-Gravenzande met een groot team bezig”, zegt Siepman. „In twee uur tijd hadden we een half miljoen van die korrels gevangen.” Op de stranden van deze Zuid-Hollandse plaats spoelden eind maart tientallen miljoenen biobeads aan. Een paar dagen later werd Scheveningen getroffen. Maar ook veel noordelijker kwamen deze korrels in groten getale aan land. In Bloemendaal, bijvoorbeeld. Haarlemmer Tom van Spanje verzamelde daar halverwege maart een flinke hoeveelheid biobeads, die hij opstuurde naar Jan Andries van Franeker van Wageningen Marine Research in Den Helder. „Heel opvallend zo'n vloedlijn vol zwarte bolletjes. Dan vraag ik mij af welke vogelsoorten het als voedsel interpreteren”, zegt Van Spanje, zelf gepensioneerd ecologisch onderzoeker. „Ze liggen er nog steeds, die korrels. Ze zijn onder gestoven met zand, maar komen soms weer tevoorschijn. Veel korrels zijn door de harde wind hoger de duintjes in geblazen.”

Daniël Siepman

Marleen van den Berg en Daniël Siepman spoelen het zand tussen de gevangen nurdles vandaan.

De onderzoeker van Wageningen Marine Research berichtte in januari zelf ook al over een grote stranding van biokorrels op Texel. „De korrels waren vermoedelijk afkomstig van Britse rioolzuiveringssystemen die ze gebruiken voor biologische zuivering van rioolwater. Het water wordt dan door een bak met korrels geperst, waarbij de korrels een groot oppervlak bieden aan micro-organismen die de organische afvalstoffen in het water verbruiken voor hun groei. Blijkbaar gaan de zeefschermen die de korrels tegen moesten houden soms stuk, zonder dat er verder bij de waterafvoer voldoende veiligheidsfilters zitten”, legt hij uit in het dossier dat hij op internet bijhoudt. Overigens staat niet voor honderd procent vast dat de

De keukenkastjes zijn geplunderd voor de nurdlejacht.

biobeads een Britse oorsprong hebben.

MSC Zoë

Veel mensen denken dat de plastic korrels die op de Noord- en Zuid-Hollandse stranden aanspoelen, afkomstig zijn uit de verloren containers van de MSC Zoë, het containerschip dat op 2 januari boven de Waddeneilanden 345 containers verloor. Eén van die containers bevatte 22,5 ton nurdles. Veel van die bolletjes kwamen op de eilanden terecht, Rijksuniversiteit Groningen doet er onderzoek naar. Maar het is volgens de

deskundigen uitgesloten dat de nurdles de bocht zijn omgegaan en in Bloemendaal of Katwijk zijn terecht gekomen: de stromingen lopen anders. „Die bolletjes lagen er ook al toen ik kind was”, zegt Marleen van den Berg, terwijl ze op haar knieën het strand bij de Katwijkse Noordduinen afspeurt. „Maar ineens zijn ze in beeld. Misschien heeft die containerramp met de MSC Zoë daar wel aan bijgedragen.” Er liggen bij deze nurdlejacht inderdaad nog veel zwarte biobeads in het zand, maar ook rode, witte, felgele, groene en

‘Het heeft geen zin om mismoedig te worden’

Zelf aan de slag, het is niet zo ingewikkeld

*** Voor wie zelf op nurdlejacht wil, maar niet precies weet hoe, heeft Daniël Siepman een filmpje gemaakt met 'tips and tricks' voor een succesvolle vangst. Te vinden op www.danielsiepman.nl.**

*** Jutters Katwijk hebben een eigen website www.jutterskatwijk.nl en zitten**

ook op Facebook: @jutterskatwijk. Wie wil kan zich aansluiten bij de groep, die op maandagen en vrijdagen het strand op gaat. Ook interessant: www.grondstofjutters.nl.

*** Wie op de Waddeneilanden op nurdles stuit, kan het onderzoek van Rijksuniversiteit Groningen een handje helpen. Hoe**

is te vinden op de website waddenplastic.nl.

*** Tenslotte worden Nederlandse nurdlevangsten ook bijgehouden via het internationale initiatief The Great Nurdle Hunt. Op de website www.nurdlehunt.org.uk heeft deze organisatie onder andere een handige Nurdle ID Kaart.**

blauwe nurdles. En een soort viesgele bolletjes, die niet van plastic blijken te zijn. Je kunt ze makkelijk indrukken en vervormen: parafine, door een schip op zee geloosd om de tanks schoon te

krijgen nadat de lading was afgeleverd in een haven. **Gevaarlijker** „Als het hard gewaaid heeft, ligt het strand bezaaid met groter spul.

Dan heb je al snel een tas vol”, zegt Van den Berg. „Met nurdelen gaat het veel langzamer. Maar eigenlijk zijn die kleine dingetjes veel gevaarlijker. Vogels en vissen denken dat het voedsel is.”

Zeemeerminnentranen

FOTO JUTTERS KATWIJK

In een paar minuten uit het zand gevestigd.

Volgens Daniël Siepman zijn sommige vogelsoorten heel gevoelig. „De dwergsterns die bij Neeltje Jans een kolonie hebben bijvoorbeeld. De jongen eten die korrels en sterven van de honger. Stormvogeltjes hetzelfde verhaal. Iets verder van huis: de albatrossen. Op Midway, een eiland midden in de Atlantische Oceaan, heeft honderd procent van de jonge albatrossen plastic in de maag.” Het lijkt een onmogelijke klus om die miljoenen korrels tussen het zand vandaan te vissen. „Er ligt zó veel. Maar het heeft geen zin om er mismoedig van te worden. Want dan gebeurt er helemaal niks meer”, meent Van den Berg. „En als je met elkaar een paar uurrijtjes bezig bent, dan is het hartstikke leuk.” De nurdlejagers hebben zo hun eigen humor. „Hé, je laat er één liggen”, wijst Louis van Schie. Iedereen barst in lachen uit, niemand heeft de illusie het strand schoon te krijgen. Het gaat voorlopig vooral om bewustwording. „De kust is heel dynamisch”, zegt Van Schie. „Het kan zo maar zijn dat de korrels in de zomer ineens allemaal weg zijn. En dat ze na een flinke storm weer tevoorschijn komen. We weten dat het probleem immens is. Ik denk altijd maar: als meer mensen zich ermee bezig gaan houden, wordt de kans dat er oplosingen worden bedacht ook groter.”

Annet van Aarsen